

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

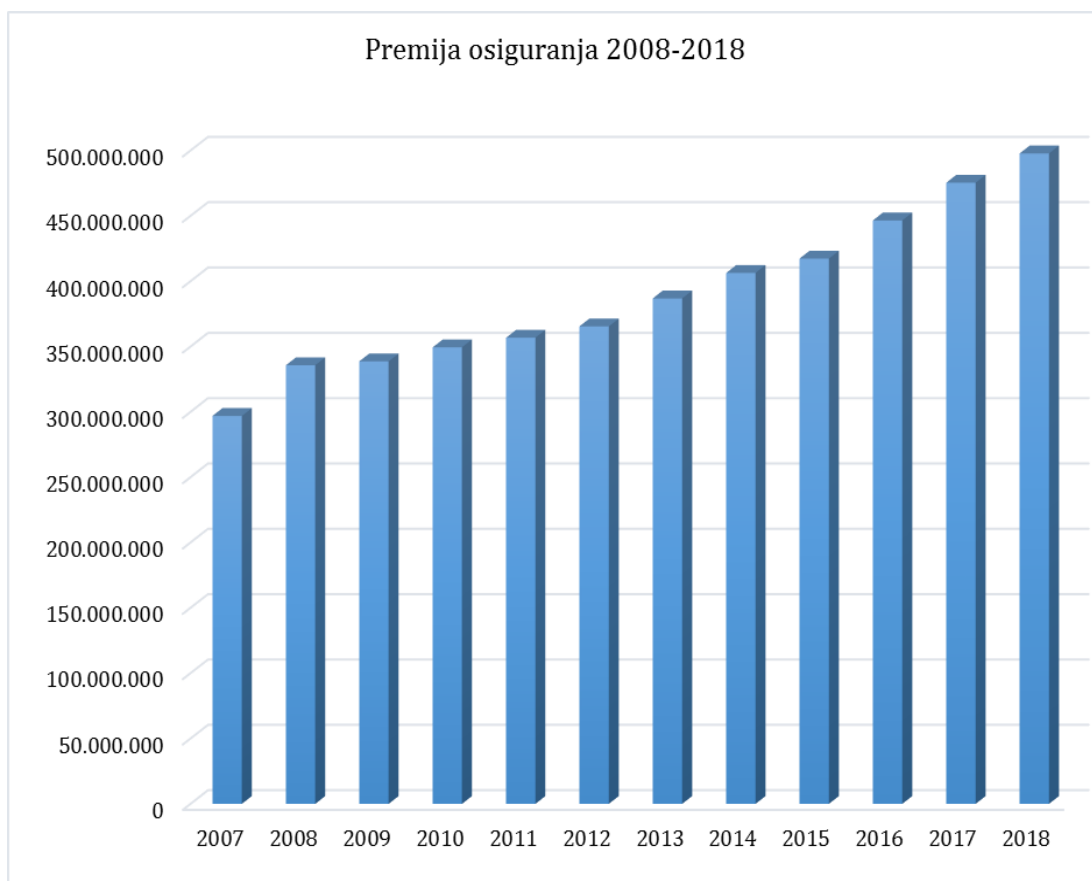
**I N F O R M A C I J A
O SEKTORU OSIGURANJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
U 2018. GODINI**

Sarajevo, maj 2019. godine

1. Uvod

Informacija o sektoru osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH), urađena je na osnovu analize finansijskih, statističkih i dodatnih izvještaja, revizorskih i aktuarskih mišljenja društava za osiguranje, te na osnovu provedenog posrednog i neposrednog nadzora u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju oblast osiguranja.

I pored usporenijeg rasta premije u posljednjim godinama, značajno je istaći da je u vremenskom periodu 2008. – 2018. godina, u kontinuitetu ostvaren trend rasta premije društava za osiguranje iz Federacije BiH koji se kretao od 13,07% u 2008. godini do 4,72% u 2018. godini u odnosu na prethodne godine.

U 2008. godini 15 društava za osiguranje ostvarilo je premiju u iznosu 335,7 mil. KM, koja je u 2018. godini dostigla nivo od 497,8 mil. KM, odnosno veća je za 48,29%, a koju je ostvarilo 12 društava za osiguranje.

Ostvarena bruto premija po stanovniku* - gustoća osiguranja u 2018. godini, na području Federacije BiH iznosi 222 KM. U 2017. godini gustoća je iznosila je 214 KM, u 2016. godini gustoća iznosila 198 KM, dok je u 2015. godini gustoća iznosila 148 KM.

Opis	miliona KM											
	2016.				2017.				2018.			
	Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%
Kapital	2.708	91,15	263	8,85	2.865	91,04	282	8,96	2.970	91,47	277	8,53
Bilansna suma	18.382	93,96	1.182	6,04	20.210	94,03	1.284	5,97	22.094	94,26	1.345	5,74
Broj zaposlenih	6.615	70,7	2.741	29,3	6.655	70,22	2.824	29,78	6.739	69,57	2.947	30,43
Broj banaka/ društava	15	51,72	14	48,28	15	51,72	14	48,28	15	55,56	12	44,44

Finansijski sektor – banke*/osiguranje

2. Učesnici na tržištu osiguranja

2.1. Društva za osiguranje

Na dan 31.12.2018. godine u Federaciji BiH poslovalo je 12 društava za osiguranje registrirano za obavljanje poslova osiguranja, od čega 4 društva obavlja isključivo poslove neživotnih osiguranja, sedam društava poslove neživotnih i životnih osiguranja (kompozitna društva) i jedno društvo poslove reosiguranja.

Neživotna osiguranja	Neživotna i životna osiguranja	Reosiguranje
ASA	Adriatic**	Bosna RE
Camelija	Croatia	
Central	Grawe*	
Euroherc	Sarajevo	
	Triglav	
	Uniqa	
	Vienna*	

* Podatak o broju stanovnika – web stranica Federalnog Zavoda za statistiku www.fzs.ba (pristupljeno na stranicu 21.05.2019. godine)

* Podaci o bankarskom sektoru preuzeti iz Informacije o bankarskom sistemu FBiH 31.12.2018. godine (www.fba.ba)

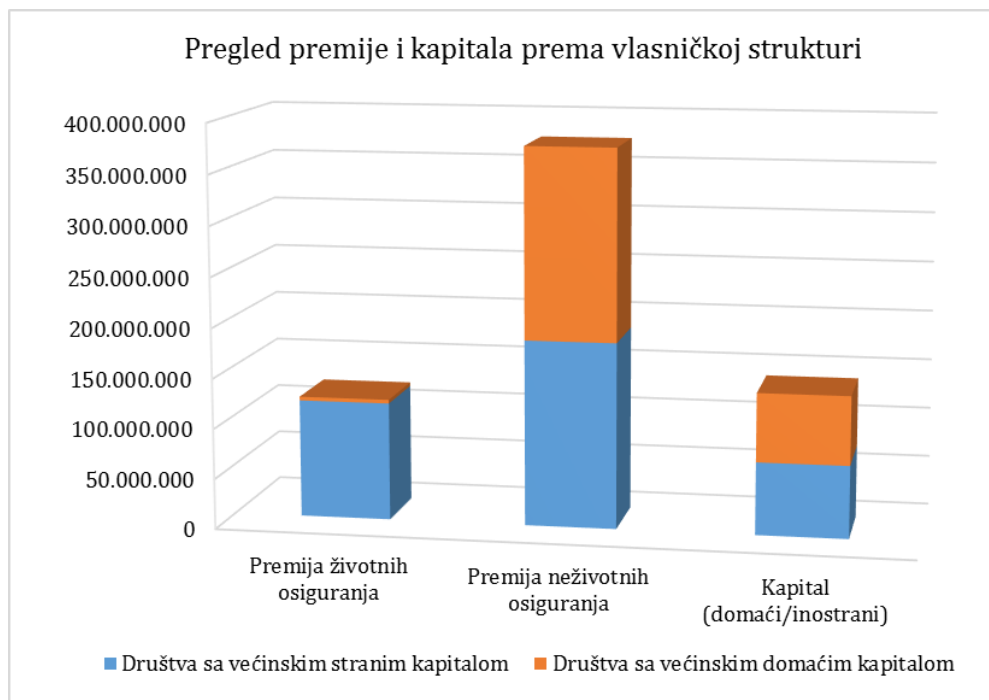
* „Zovko osiguranje“ d.d. Žepče, 24.01.2018.godine se pripojilo društvu za osiguranje „Bosna - Sunce osiguranje“ d.d. Sarajevo

* „Bosna - Sunce osiguranje“ d.d. Sarajevo, od 31.01.2018.godine posluje pod nazivom „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo

* „D.D. za osiguranje VGT Visoko“, poslovalo do 04.05.2018. godine, kada se pripojilo „Grawe osiguranje“ d.d., Sarajevo

* „MERKUR BH OSIGURANJE“ d.d. Sarajevo, od 25.10.2018. godine posluje pod nazivom Društvo za osiguranje Vienna osiguranje d.d., Vienna Insurance Group

Od navedenih društava 11 posluje na području RS putem podružnica i to: Adriatic, ASA, Camelija, Central, Croatia, Euroherc, Grawe, Sarajevo, Triglav, Uniqa i Vienna. 8 društava iz RS ima dozvolu da posluje na području Federacije putem podružnica i to: Aura, Atos, Brčko Gas, Drina, Dunav, Mikrofin, Premium invest i Wiener. Osnivanjem podružnica u Federaciji BiH i u RS-u obezbjeđuje se funkcionisanje jedinstvenog tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini. U većinskom vlasništvu rezidenata su 4 društva za osiguranje.

Učešće društava u većinskom vlasništvu nerezidenata u ukupnoj premiji u 2018. godini iznosi 60,94% (u 2017. godini učešće je iznosilo 60,02%), dok u životnim osiguranjima navedeno učešće iznosi 96,93%, a u neživotnim osiguranjima 49,31%.

2.2. Ostali učesnici na tržištu osiguranja

Pored vlastitog kanala prodaje osiguranja društva sve više prodaju police osiguranja putem posrednika u osiguranju, koji u ime i za račun društva zaključuju ugovore o osiguranju (zastupnici u osiguranju) ili dovode u vezu društvo sa osiguranicima s ciljem ugovaranja osiguranja (brokери u osiguranju).

U registrima Agencije za nadzor na dan 31.12.2018. godine upisano je 628 pravnih i fizičkih lica, posrednika u osiguranju i to: 59 pravnih lica (37 društava za zastupanje u osiguranju i 2 društva za zastupanje registrovana u RS, a koje pružaju usluge zastupanja u osiguranju u Federaciji BiH putem organizacione jedinice, 2 poštanska operatera i 10 banaka, 6 brokerskih društava i 2 brokerska društva registrovana u RS, koja pružaju usluge posredovanja u osiguranju na području Federacije BiH putem organizacione jedinice), 558 fizičkih lica - zastupnika u osiguranju (od tog broja 116 obrta, 442 zastupnika u svojstvu direktora društava za zastupanje i zaposlenih kod poštanskih

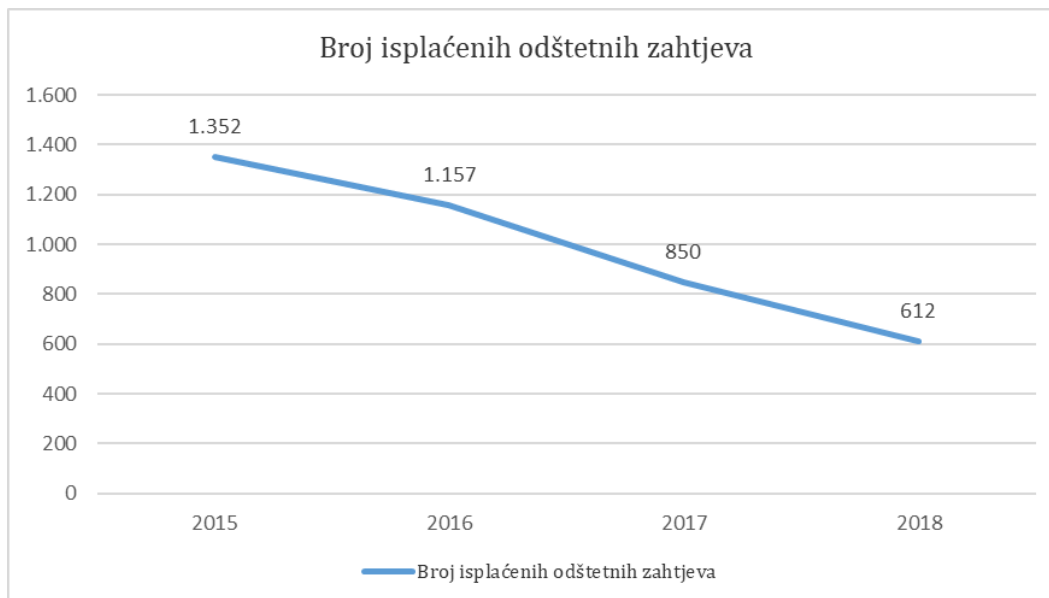
operatera i banaka) i 11 brokera - fizičkih lica u svojstvu direktora i lica ovlaštenih za zastupanje.

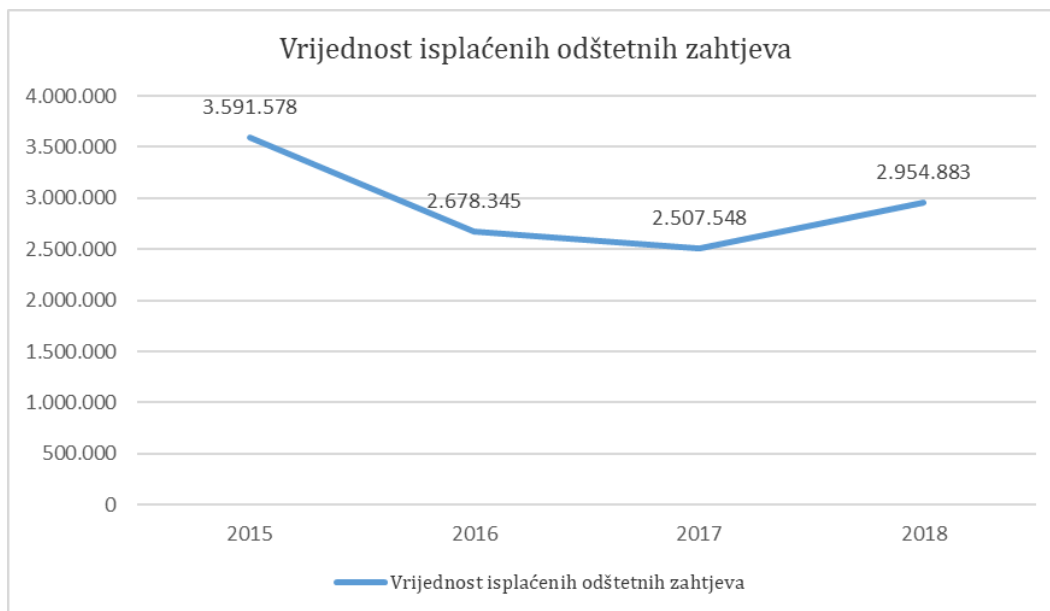
Ukupna premija ostvarena putem posrednika u osiguranju iznosi 156.853.563 KM što je 31,51% od ukupnog iznosa premije u 2018. godini (u predhodnoj godini učešće je iznosilo 27,88 %).

2.3. Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornost. Nadležnost Zašitnog fonda je pokrivanje šteta koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od odgovornosti (ako je lice koje je odgovorno za nezgodu nepoznato - nematerijalna šteta ili ako je nezgodu prouzročilo neosigurano vozilo - materijalna i nematerijalna šteta), kao i štete kada je društvu oduzeto odobrenje za rad i pokrenut postupak posebne likvidacije.

U narednim grafičkim prikazima dato je kretanje isplate odštetnih zahtjeva po broju i vrijednosti za period 2015. -2018. godine:

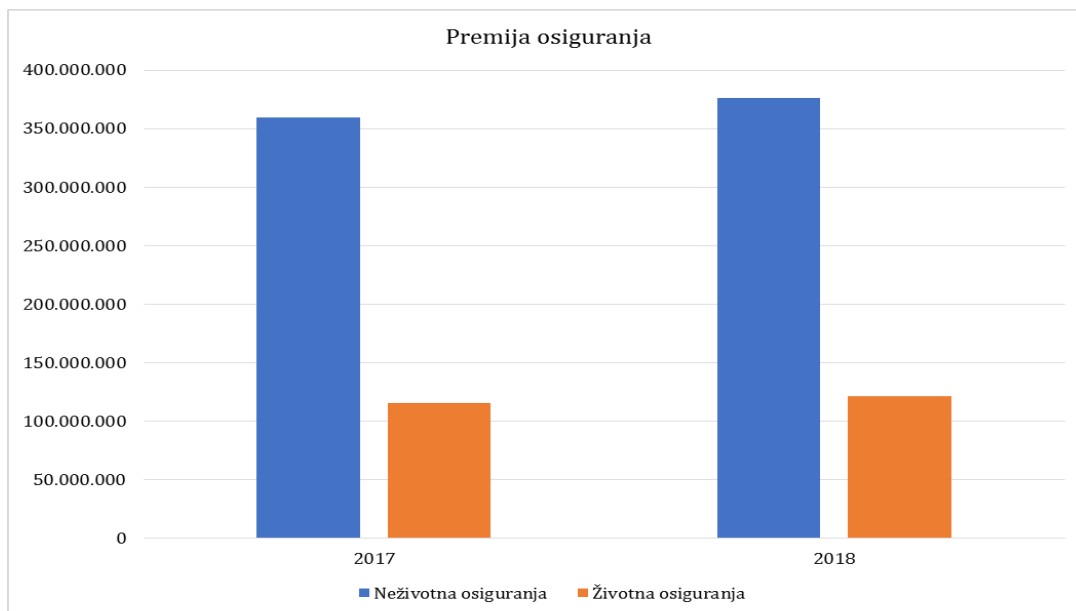

3. Struktura portfelja osiguranja

Premija koju su društva iz Federacije Bosne i Hercegovine ostvarila na tržištu osiguranja u FBiH i RS u periodu 01.01.-31.12.2018. godine iznosila je 497.842.176 KM, od čega je 376.288.421 KM ili 75,58 % ostvareno u okviru poslova neživotnih osiguranja, a 121.553.755 KM ili 24,42% iz poslova životnih osiguranju. Ostvareno je povećanje premije za 4,70% u odnosu na 2017. godinu (povećanje premije u 2017. godini iznosilo je 6,46%), trend rasta premije u 2018. godini je usporen.

U strukturi premije povećanje u okviru životnih osiguranja iznosi 4,74 % (povećanje u 2017. godini 7,05%), a kod neživotnih osiguranja 4,71% (povećanje u 2017. godini 6,27%).

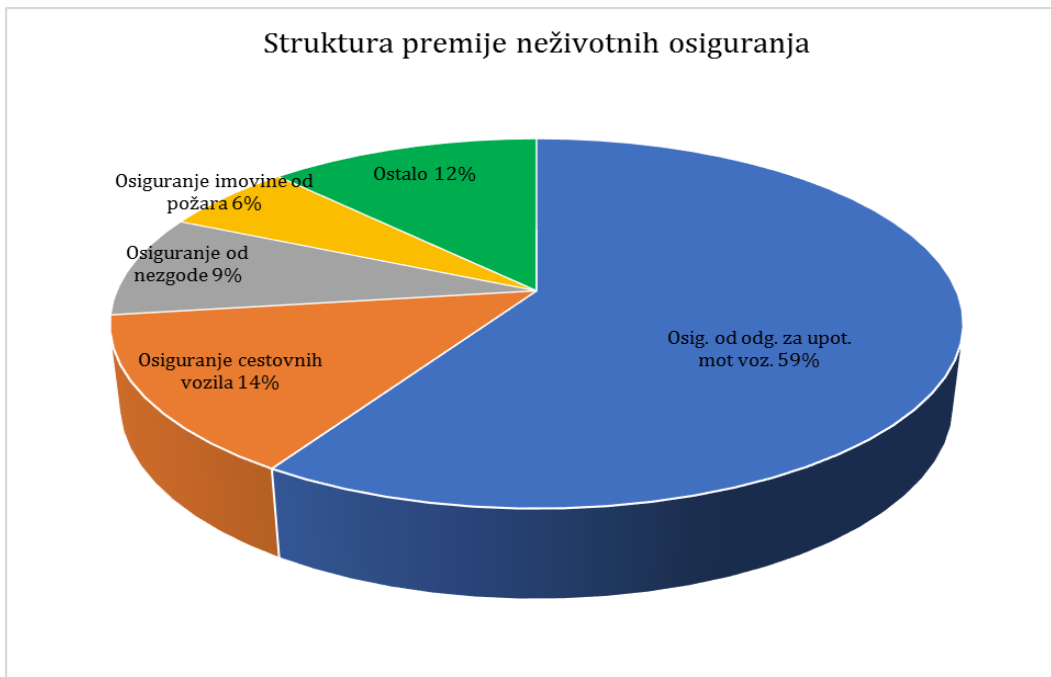
Od ukupnog iznosa premije 52.253.490 KM ili 10,49% društva su ostvarila putem podružnica u RS. Od navedenog iznosa 34.367.061 KM ili 65,77% ostvareno je u okviru neživotnih, a 17.886.429 KM ili 34,23% u okviru životnih osiguranja.

Podružnice društava iz RS u Federaciji BiH ostvarile su premiju u iznosu 41.190.478 KM što je za 7,50% više u odnosu na 2017. godinu, i ista je uglavnom ostvarena u okviru neživotnih osiguranja.

Rast premije neživotnih osiguranja ostvarilo je devet društava, dok su četiri društva zabilježila smanjenje premije. U okviru životnih osiguranja rast premije ostvarilo je pet društava, dok je pad premije zabilježen kod dva društva.

U izvještajnom periodu ukupna premija predana u saosiguranje iznosi 1.348.605 KM ili 0,39% ukupne premije, dok je u istom periodu prethodne godine učešće premije saosiguranja iznosilo 0,41%. Najveći dio premije predane u saosiguranje odnosi se na vrstu osiguranja 01 - Osiguranje nezgode, vrstu 08 - Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda i vrstu 09 - Ostala osiguranja imovine u ukupnom iznosu 1.211.140 KM ili 89,80% ukupne premije saosiguranja.

U strukturi ukupnog osigurateljnog portfelja preovladavaju neživotna osiguranja sa 75,58% učešća, i u odnosu na prethodnu godinu učešće je niže za 0,01%, kada je učešće iznosilo 75,59%. Navedeno ukazuje da je premija neživotnih osiguranja na skoro istom nivou kao i prethodne godine.

Učešće premije osiguranja od odgovornosti za motorna vozila u ukupnoj premiji iznosi 44,57%, i uglavnom se odnosi na obavezno osiguranje od autoodgovornosti. Premija osiguranja od automobilske odgovornosti iznosi 221.896.829 KM i povećana je za 7,04% u odnosu na prethodnu godinu. Navedeno ukazuje da je i dalje prisutna dominacija osiguranja od autoodgovornosti, koja je karakteristična i za druge zemlje u okruženju, odnosno za zemlje u tranziciji.

U izvještajnom periodu na području Federacije BiH, broj polica osiguranja od autoodgovornosti iznosio je 742.583 tako da je prosječna premija za osiguranje od autoodgovornosti iznosila 298,81 KM.

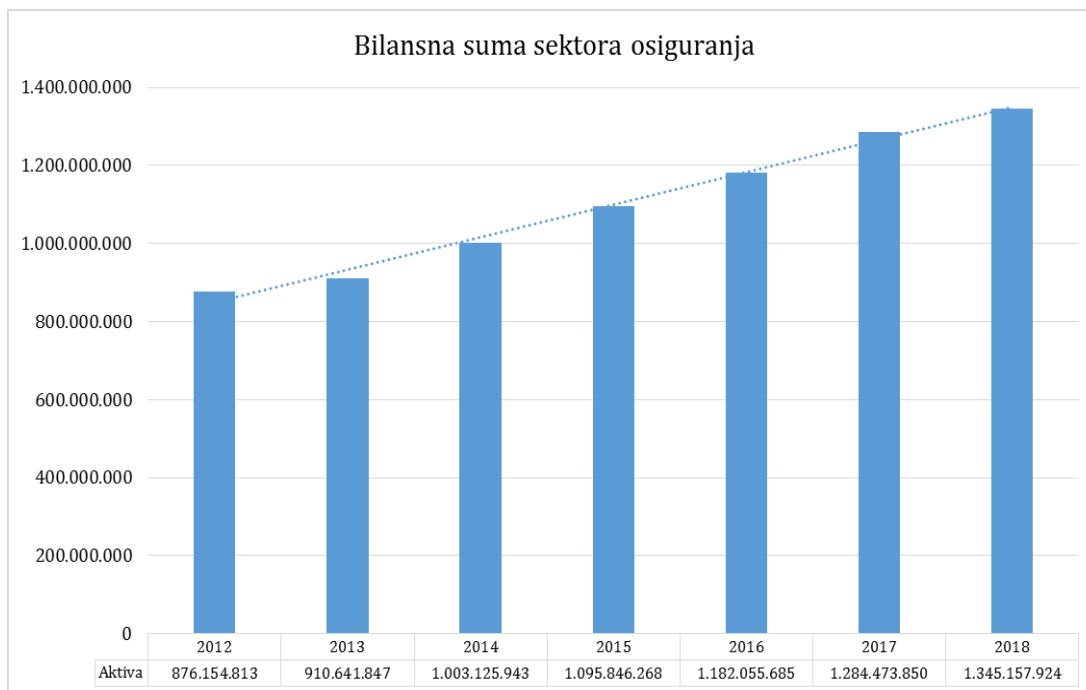
Učešće premije kasko osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 10,49%. U okviru premije neživotnih osiguranja učešće iznosi 13,88%. Premija kasko osiguranja iznosi 52.218.898 KM i veća je za 6,48% u odnosu na 2017. godinu.

Premija osiguranja imovine od požara učestvuje u ukupnoj premiji sa 4,52%. U premiji neživotnih osiguranja, premija osiguranja imovine od požara učestvuje sa 5,98%.

Premija osiguranja osoba od nezgode i zdravstvenog osiguranja u ukupnoj premiji učestvuje sa 8,59%, i bilježi pad u odnosu na prethodnu godinu kada je učešće iznosilo 8,88%. U okviru ove vrste osiguranja najveći dio premije se odnosi na osiguranje od nezgode (78,55%) i ista je manja za 1,75% u odnosu na 2017. godinu, dok je premija zdravstvenog osiguranja veća za 13,88% u odnosu na prethodnu godinu. Rast zdravstvenog osiguranja je evidentan zbog stanja zdravstvenih usluga u BiH.

4. Bilansna struktura

Bilansna struktura sektora osiguranja (uključujući i reosiguranje) sačinjena je na osnovu podataka iz dostavljenih finansijskih izvještaja društava u 2018. godini i prateće dokumentacije društava za osiguranje, te analize osnovnih bilansnih pozicija za 2017. i 2018. godinu.

Vrijednost bilansne sume u sektoru osiguranja iznosi 1.345.157.924 KM (uključujući i reosiguranje) i veća je za 4,72% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 1.).

U strukturi ukupne bilansne sume, neživotna osiguranja uključujući i reosiguranje učestvuju sa 55,82%, a vrijednost bilansne sume veća je za 2,71% u odnosu na prethodnu godinu. Bilansna suma životnih osiguranja učestvuje sa 44,18% i veća je u odnosu na prethodnu godinu za 7,38%.

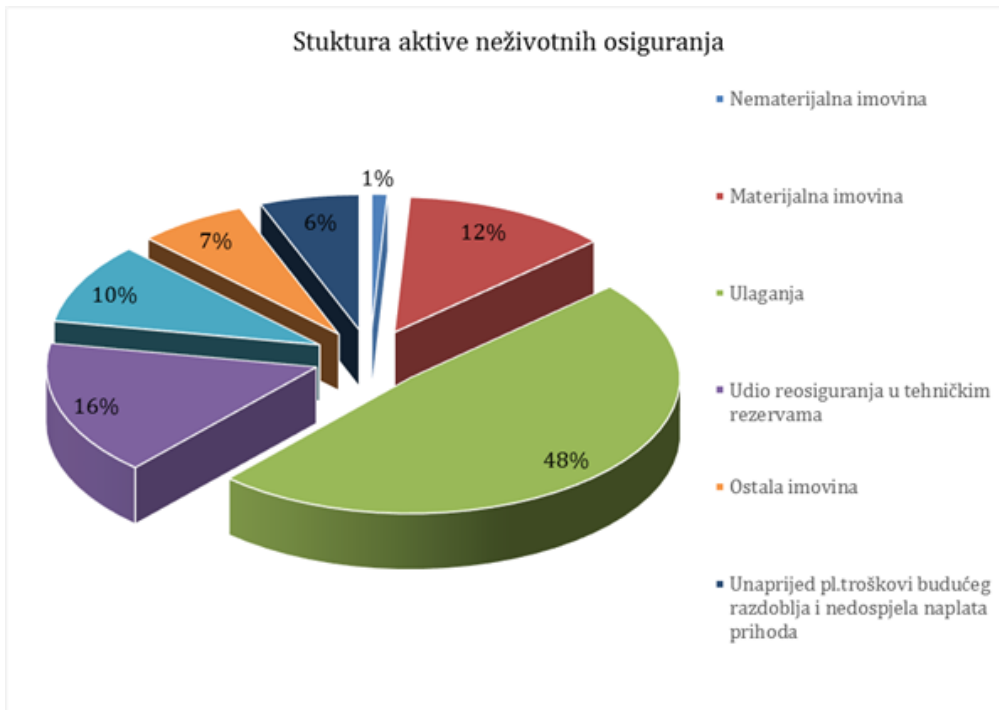
4.1. Struktura aktive

Vrijednost ukupne aktive na dan 31.12.2018. godine iznosi 1.345.157.924 KM. U strukturi aktive ulaganja i potraživanja učestvuju sa 72,26%, dok se 27,74% odnosi na: materijalnu i nematerijalnu imovinu, udio reosiguranja u tehničkim rezervama, unaprijed plaćene troškove budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda i ostalu imovinu. Ulaganja iznose 891.639.340 KM i u ukupnoj aktivi učestvuju sa 66,29%. (Tabela 1.).

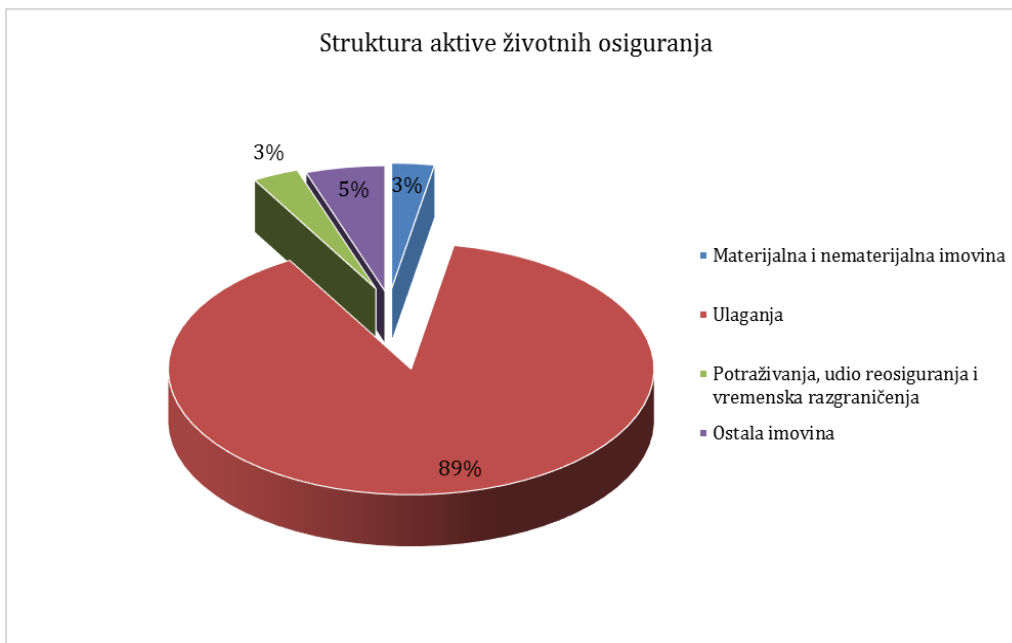
U izvještajnom periodu potraživanja iznose 80.327.708 KM u ukupnoj aktivi učestvuju sa 5,97%. U 2017. godini učešće je iznosilo 5,70%, što ukazuje na negativan trend kada je u pitanju učešće potraživanja u ukupnoj aktivi sektora osiguranja u odnosu na ranije periode.

U poređenju sa prethodnom godinom, došlo je do povećanja: nematerijalne imovine za 53,41%, kod ulaganja za 4,21%, unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda i nedospjela naplata prihoda za 11,29%, ostale imovine za 7,28%, materijalne imovine za 3,52%.

Vrijednost aktive neživotnih osiguranja iznosila je 750.889.250 KM, od naprijed navedenog iznosa aktiva društva za reosiguranje iznosi 149.435.047 KM ili 19,90%. U strukturi aktive neživotnih osiguranja uključujući i reosiguranje ulaganja učestvuju sa 48,43% i veća su za 1,2% u odnosu na prethodnu godinu, potraživanja sa 9,68% i veća su za 7,10% u odnosu na prethodnu godinu, dok je učešće nematerijalne, materijalne i ostale imovine, reosiguranja u tehničkim rezervama te vremenskih razgraničenja - unaprijed plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda 41,89%.

Vrijednost aktive u životnim osiguranjima iznosi 594.268.674 KM. Najveće učešće odnosi se na ulaganja 88,85% i ista su veća za 6,39% u odnosu na prethodnu godinu, ostala imovina učestvuje sa 5,26% u ukupnoj aktivi.

4.1.1. Ulaganja

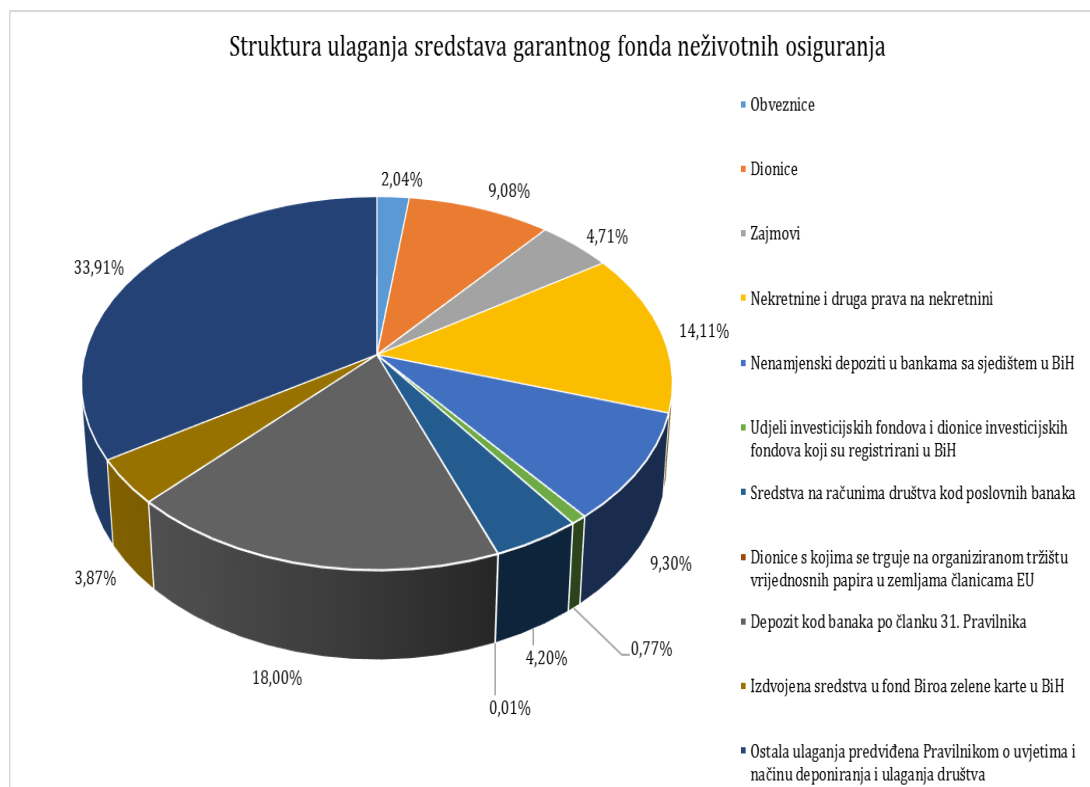
U skladu sa novim Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava - u daljem tekstu: Pravilnik, kojim su propisani oblici imovine u koji se mogu ulagati sredstva tehničkih rezervi neživotnih i životnih osiguranja i garantnog fonda, društva su bila obavezna uskladiti ulaganja sredstava sa odredbama navedenog Pravilnika, vodeći računa da prilikom ulaganja sredstava ista usklade s vrstom poslova osiguranja koju obavljaju.

Pojedina društva za osiguranje su tražila saglasnost za prekoračenje ograničenog ulaganja, što je Agencija za nadzor u skladu sa propisima i odobrila.

4.1.1.1. Ulaganja sredstava garantnog fonda

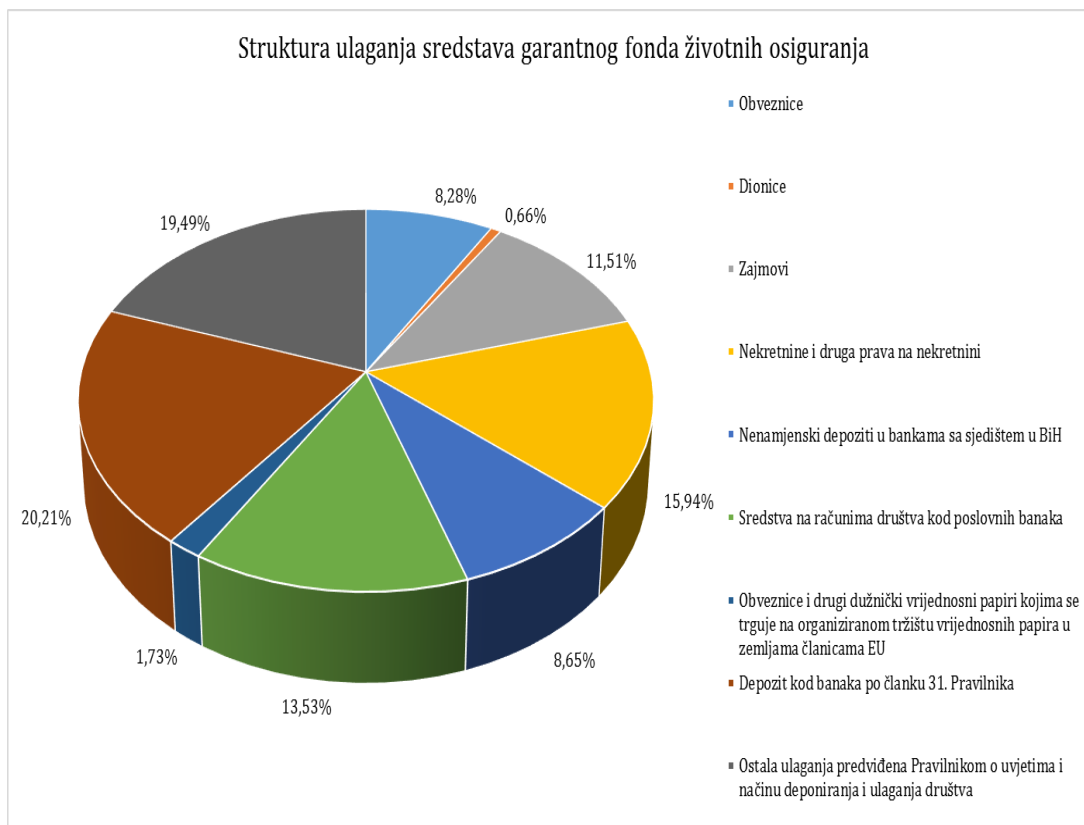
4.1.1.1.1. Ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

Obračunata sredstva garantnog fonda neživotnih osiguranja iznosila su 162,84 mil. KM.

4.1.1.1.2. Ulaganja sredstava garantnog fonda životnih osiguranja

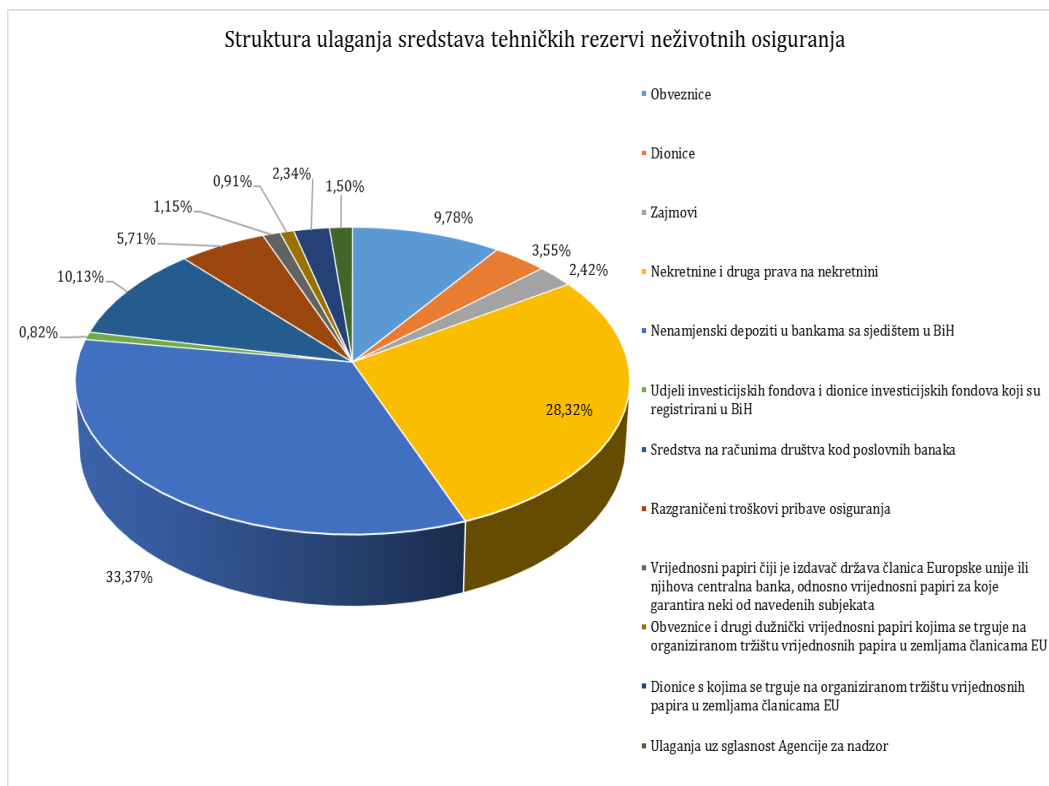
Obračunata sredstva garantnog fonda životnih osiguranja iznosila su 57,07 mil. KM.

4.1.1.2. Ulaganja sredstava tehničkih rezervi

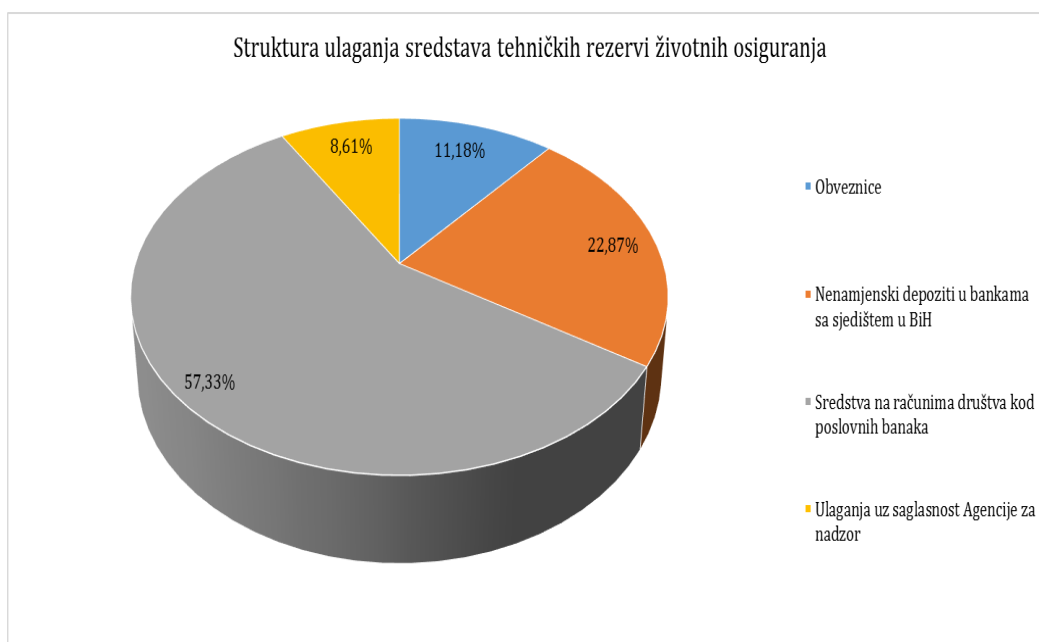
4.1.1.2.1. Ulaganje sredstava tehničkih rezervi neživotnih osiguranja

Ukupna obračunata sredstva tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, iznosila su 363,41 mil. KM.

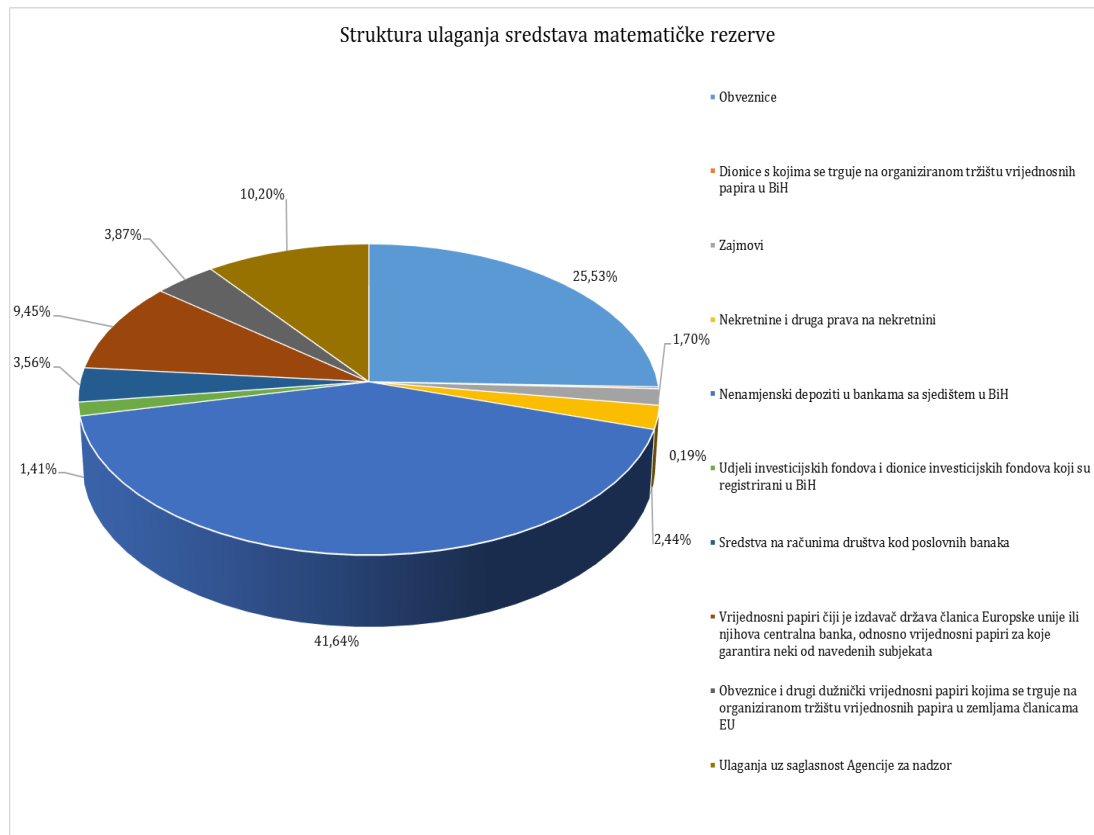
4.1.1.2.2. Ulaganje sredstva tehničkih rezervi životnih osiguranja

Sredstva tehničkih rezervi životnih osiguranja iznosila su 7,49 mi. KM.

4.1.1.2.3. Ulaganja sredstava matematičke rezerve

Obračunata sredstva matematičke rezerve iznosila su 505,65 mil. KM.

4.1.1.2.4. Ulaganja sredstava preventive

U skladu sa Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava, društva za osiguranje su u obavezi dostavljati kvartalni izvještaj o utrošenim sredstvima preventive u skladu sa internim pravilnikom društva o obračunu i načinu korištenja sredstava preventive.

Prema evidenciji statističkog obrasca društva za osiguranje neživotnih osiguranja su u toku 2018. godine ukupno utrošila 2.078.754 KM (u 2017. godini 1.806.083 KM) što je više u odnosu na isti period prethodne godine za 15,1%.

4.1.2. Potraživanja

4.1.2.1. Potraživanja neživotnih osiguranja (bez reosiguranja)

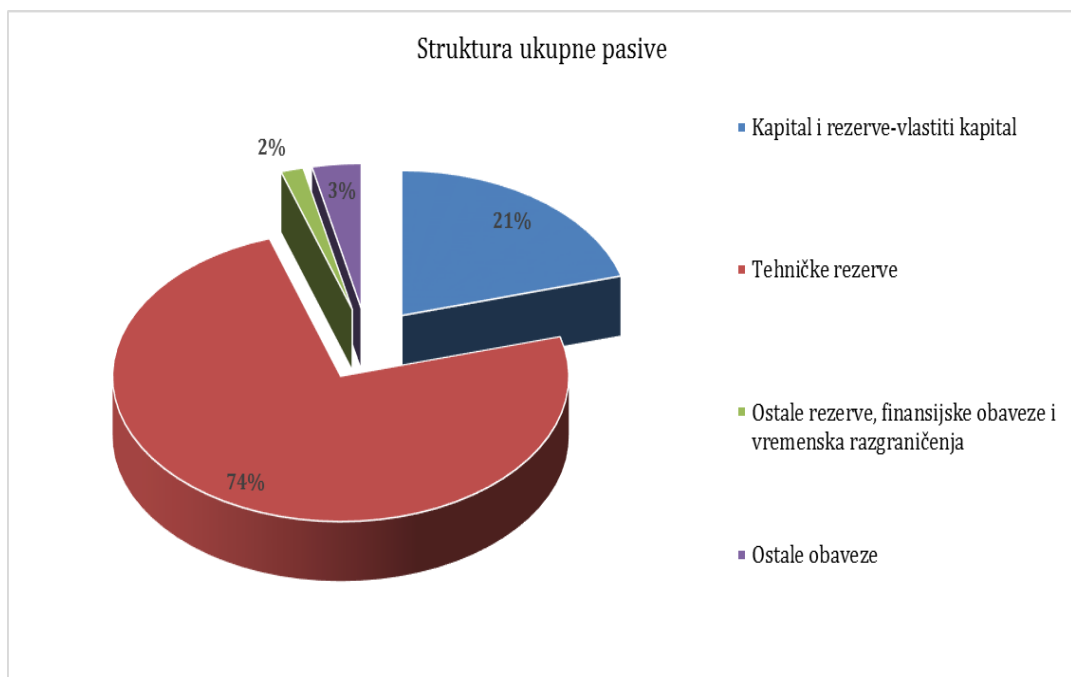
Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova neživotnih osiguranja na dan 31.12.2018. godine, ukupna potraživanja iznose 73,6 miliona KM (na dan 31.12.2017. iznosila su 63,3 miliona KM).

4.1.2.2. Potraživanja životnih osiguranja

Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova životnih osiguranja na dan 31.12.2018. godine, ukupna potraživanja uključujući i potraživanja po osnovu datih zajmova i ostalih dugoročnih potraživanja iznose 10,9 miliona KM (na dan 31.12.2017. iznosila 11,9 miliona KM).

4.2. Struktura pasive

U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve 74,35% i kapital i rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske) 20,59%. Na finansijske i ostale obaveze te razgraničenja odnosi se 5,06% pasive.

4.2.1. Kapital i tehničke rezerve

Kapital i tehničke rezerve u 2018. godini iznose 1.277.093.980 KM i veći su za 4,88% u odnosu na prethodnu godinu.

4.2.4.1. Kapital

Kapital društava čini: dionički kapital, rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve), akumulirana dobit i dobit tekućeg perioda, umanjeno za vlastite dionice i gubitak. Iznos kapitala u 2018. godini je 277.001.171 KM, od čega se na dionički kapital odnosi 50,69% ili 140.421.445 KM i koji je smanjen za 7,92% u odnosu na prethodnu godinu po osnovu otkupa vlastitih dionica jednog društva za osiguranje.

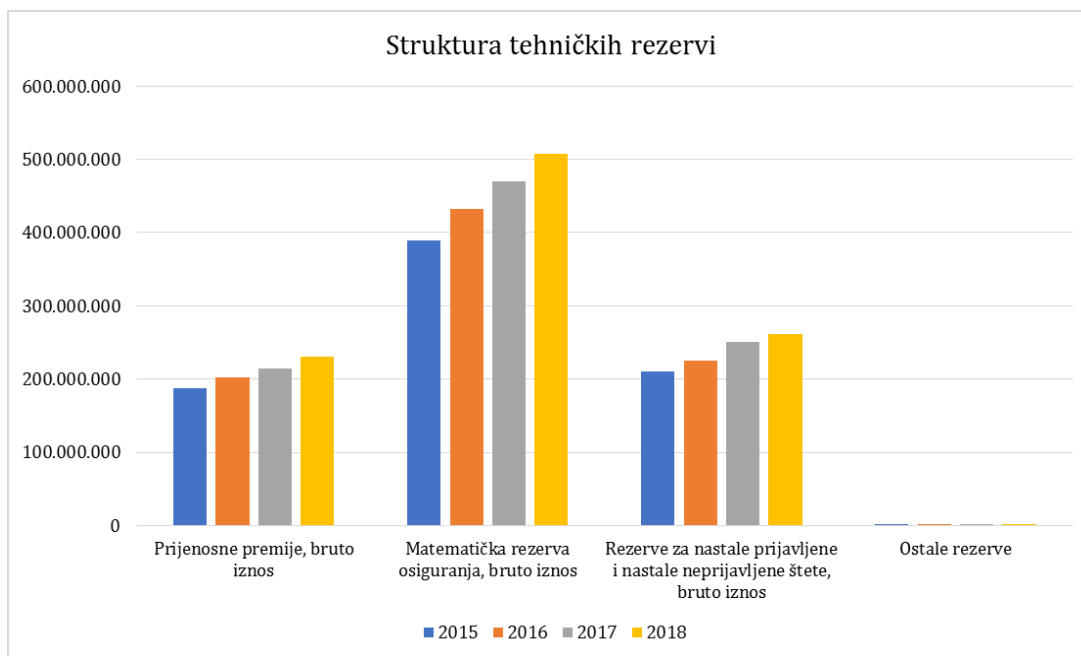
U izvještajnom periodu ukupni kapital je manji za 1,94% u odnosu na prethodnu godinu, zbog isplate dividende iz akumulirane dobiti ranijih godina. Rast kapitala predstavlja jačanje osnove koja služi za izmirenje obaveze prema osiguranicima.

4.2.1.2. Tehničke rezerve

Društva za osiguranje formiraju iz sredstava premije osigurateljno-tehničke rezerve radi pokrića tekućih i budućih obaveza prema osiguranicima.

Ukupne tehničke rezerve - bruto u 2018. godini iznose 1.000.092.809 KM i veće su za 6,94% u odnosu na prethodnu godinu (povećanje tehničkih rezervi u 2017. godini je iznosilo 8,55%), (Tabela 1.).

Ukupne tehničke rezerve čine: prijenosne premije (23,01%), rezervacije za štete (26,15%), matematička rezerva osiguranja života (50,69%), te ostale osigurateljno-tehničke rezerve (0,15%).

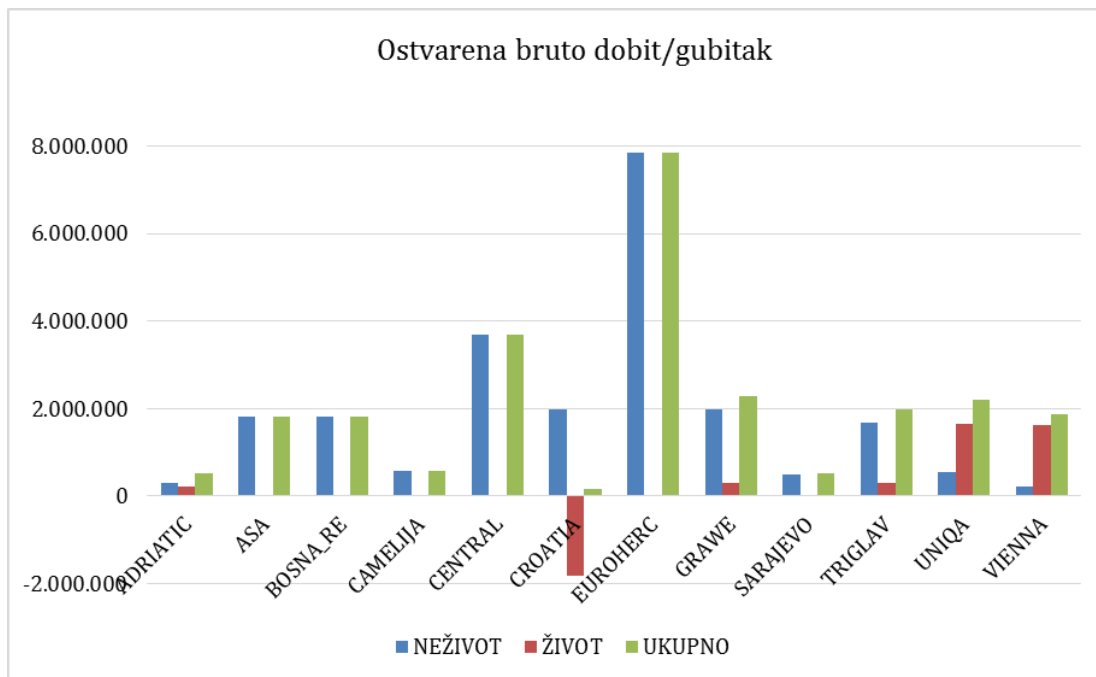

Tehničke rezerve društva za reosiguranje na dan 31.12.2018. godini iznose 98.238.097 KM i iste su veće za 3,49% u odnosu na prethodnu godinu.

Matematička rezerva osiguranja života na dan 31.12.2018. godini iznosi 506.909.402 KM i veća je za 7,92% u odnosu na prethodnu godinu (u 2017. godini povećanje je iznosilo 8,58%).

5. Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz bilansa uspjeha - izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, iskazana ukupna bruto dobit za period 01.01.-31.12.2018. godine iznosi 25.264.292 KM, i manja je u odnosu na isti period prethodne godine za 27,95%.

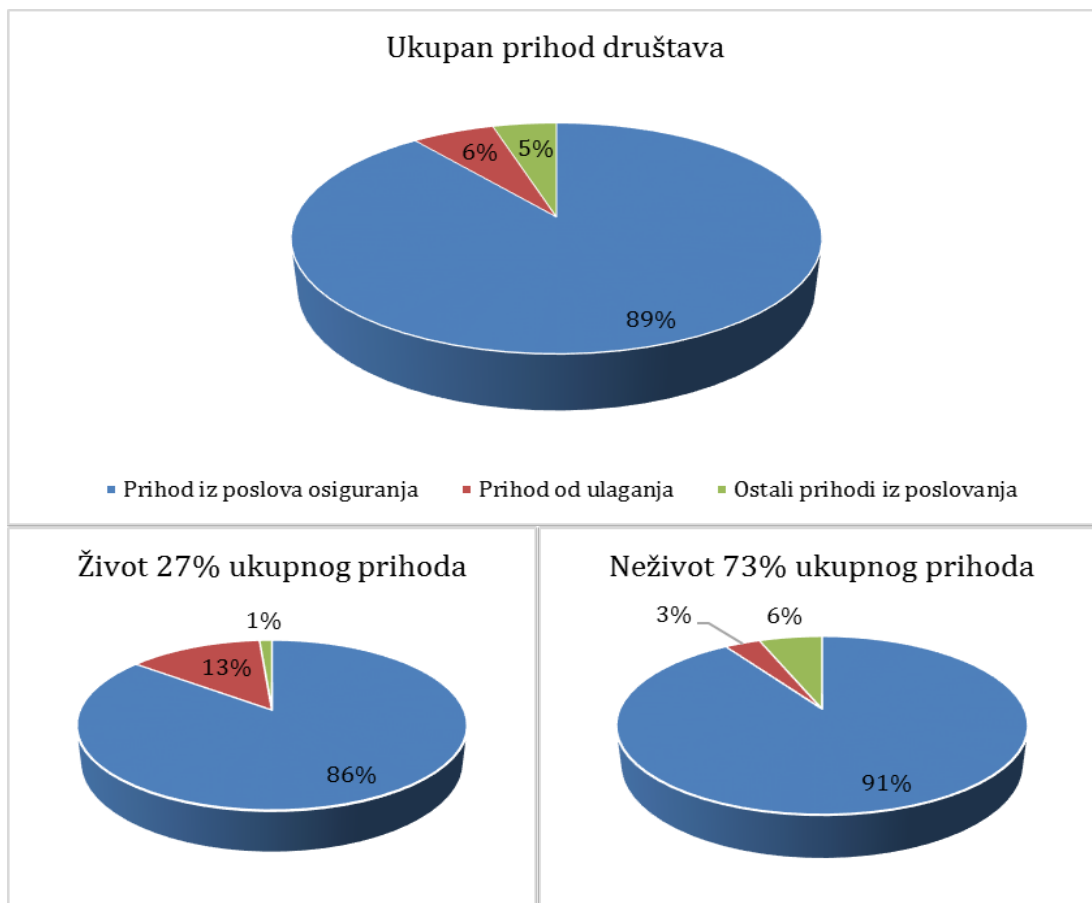
Smanjenje ukupne bruto dobiti u odnosu na prethodnu godinu iskazalo je šest društava za osiguranje.

Ostvarena bruto dobit iz poslova neživotnih osiguranja manja je za 24,21% u odnosu na 2017. godinu, a iz poslova životnih osiguranja manja je za 51,64%.

5.1. Prihodi

Društva su u izvještajnom periodu ostvarila ukupan prihod u iznosu 504.787.122 KM. U odnosu na prethodnu godinu prihod je veći za 1,30%.

Ostvareni prihod iz poslova neživotnih osiguranja iznosi 367.678.515 KM i veći je u odnosu na prethodnu godinu za 0,5%. Prihod ostvaren iz poslova životnih osiguranja iznosi 137.108.607 KM i veći je za 3,50% u odnosu na prethodnu godinu, (Tabela 2.).

Najveći iznos prihoda ostvaren je iz poslova osiguranja 451.042.431 KM ili 89,35% i isti je veći za 4,08% u odnosu na isti period 2017. godine. Prihodi po osnovu ulaganja sredstava ostvareni su u iznosu 30.321.987 KM ili 6,01% i isti su manji za 28,28% u odnosu na isti period 2017. godine, dok su ostali prihodi iznosili 23.422.704 KM ili 4,64%.

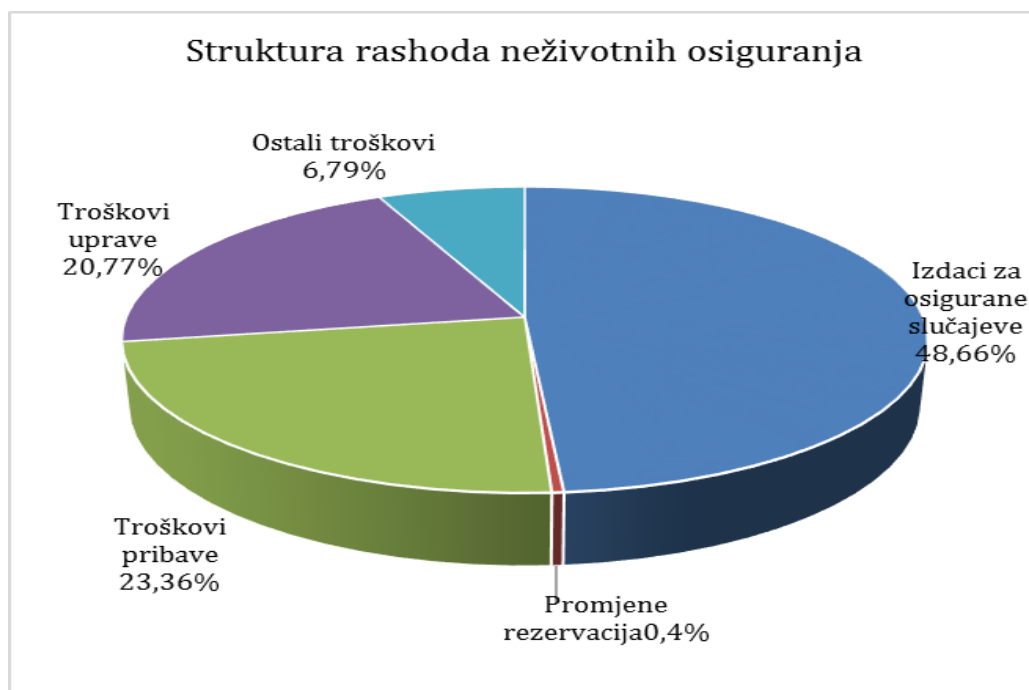
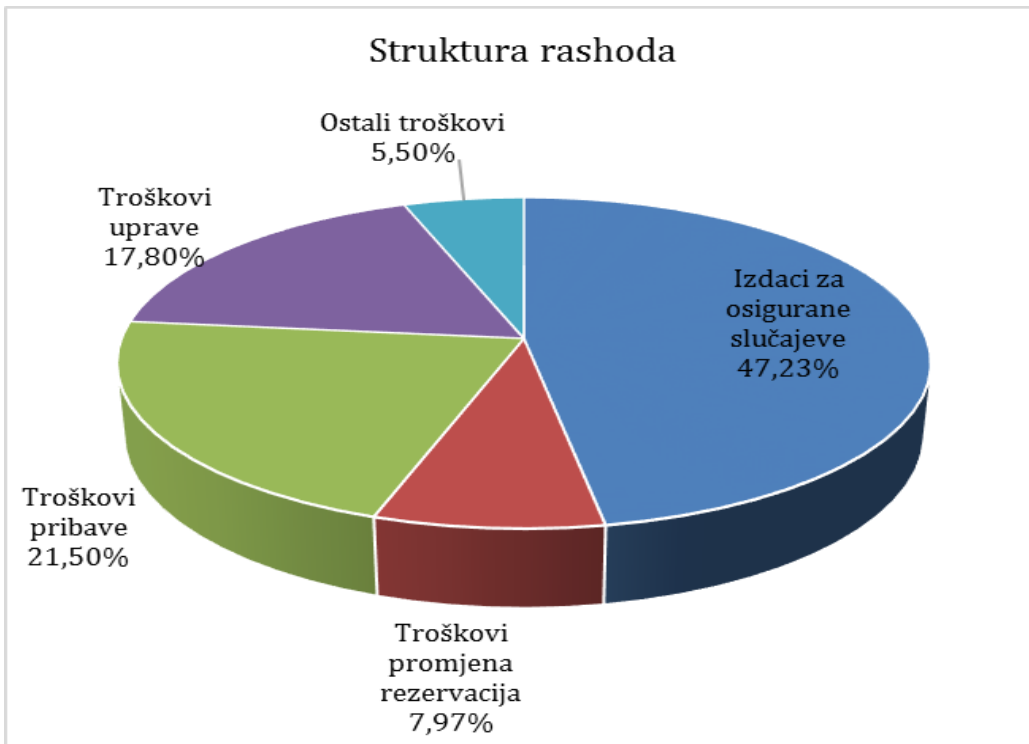
U strukturi prihoda neživotnih osiguranja, prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 90,75% ili 333.652.926 KM, prihodi od ulaganja 3,34% ili 12.275.973 KM, dok ostali prihodi učestvuju sa 5,92% ili 21.749.616 KM.

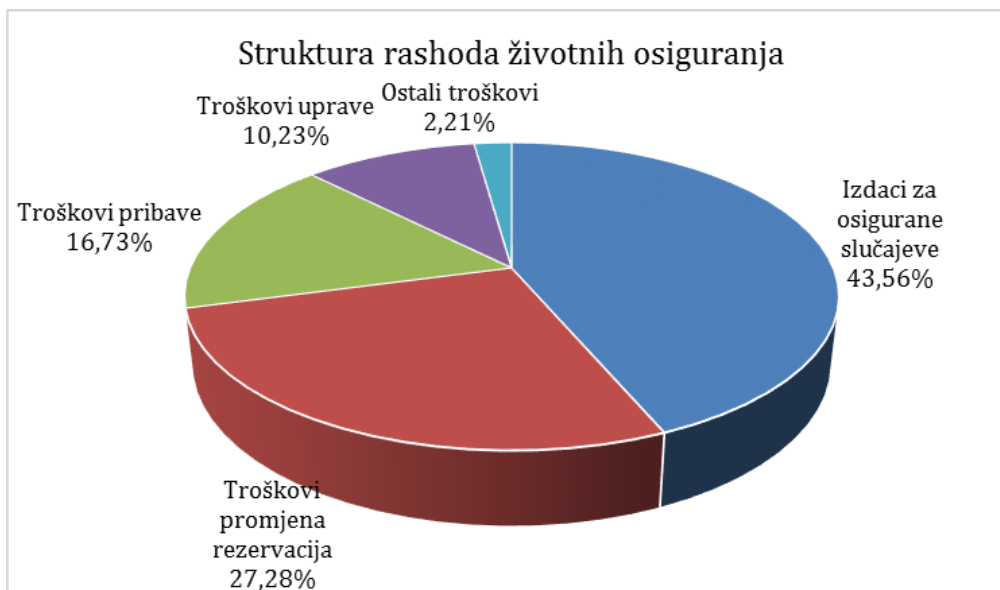
U okviru prihoda neživotnih osiguranja ukupni prihodi društava za reosiguranje iznose 30.827.044 KM ili 8,38% ukupnog prihoda neživota. Strukturu prihoda društava za reosiguranje čine prihodi iz neposrednih poslova osiguranja 74,40%, prihodi od ulaganja 3,19%, prihodi od provizija učestvuju sa 22,06%, dok ostali prihodi učestvuju sa 0,35%.

U strukturi prihoda životnih osiguranja, prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 85,62% ili 117.389.505 KM, prihodi od ulaganja 13,16% ili 18.046.014 KM, dok ostali prihodi učestvuju sa 1,22% ili 1.673.088 KM.

5.2. Rashodi

Ukupni rashodi u 2018. godini iznose 479.522.830 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 3,51%, (Tabela 3.).

5.2.1. Štete

U izvještajnom periodu riješeno je 114.171 šteta ili 85,76% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Od navedenog broja 22.690 ili 19,87% šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 91.481 ili 80,13% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu. U okviru neživotnih osiguranja broj riješenih šteta iznosi 102.407, a u okviru životnih osiguranja 11.764 šteta.

Koeficijent efikasnosti rješavanja šteta po broju kod neživotnih osiguranja iznosi 85,07%, dok je kod životnih osiguranja 92,20%. U okviru neživotnih osiguranja, od ukupnog broja riješenih šteta, 22.179 ili 21,66% šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 80.228 ili 78,34% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

U okviru životnih osiguranja, od ukupnog broja riješenih šteta 511 ili 4,34% šteta se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 11.253 ili 95,66% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Odnos prijavljenih i riješenih šteta po broju je 85,76%, a u istom periodu prethodne godine 85,14%. Od ukupnog iznosa riješenih šteta po vrijednosti 51.912.033 KM ili 25,15% se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 154.489.940 KM ili 74,85% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Na štete neživotnih osiguranja odnosi se 154.402.324 KM ili 75,65%. Od ukupnog iznosa riješenih šteta po vrijednosti 50.157.914 KM ili 32,48% se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 104.244.410 KM ili 67,52% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Vrijednost riješenih šteta u životnim osiguranjima iznosi 51.999.649 KM. Od ukupnog iznosa riješenih šteta po vrijednosti 1.754.119 KM ili 3,37% se odnosi na štete koje su prijavljene u prethodnim periodima, a 50.245.530 KM ili 96,63% na štete koje su prijavljene i riješene u tekućem periodu.

Podružnice društava sa sjedištem u RS-u su po broju riješile 6.827 šteta ili 83,66% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ostvareni koeficijent efikasnosti rješavanja šteta se povećao u odnosu na prethodnu godinu (u istom periodu 2017. godine koeficijent je iznosio 81,91%).

Od ukupnog iznosa šteta, podružnice društava iz RS-a su u okviru poslova životnih osiguranja po broju riješila 164 odštetnih zahtjeva ili 97,62% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Ukupan iznos riješenih šteta životnih osiguranja po vrijednosti iznosi 257.478 KM.

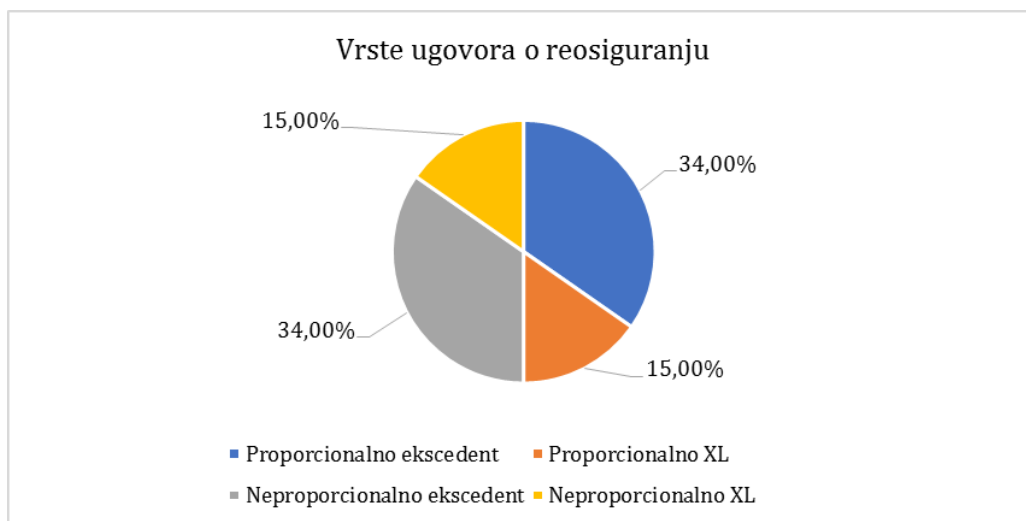
6. Reosiguranje

Društva reosiguranjem vrše tzv. izravnavanje rizika i zaštitu osiguravatelja od šteta sa većim vrijednostima, koje mogu ugroziti poslovanje društva, te na taj način vrše disperziju rizika koji omogućava stabilnije poslovanje i blagovremeno izmirenje obaveza prema osiguranicima. Udio premije društava za osiguranje iz Federacije BiH predat u reosiguranje iznosi 43.682.007 KM (u 2017. godini iznosio je 44.242.192 KM), što predstavlja 8,77% ukupne obračunate bruto premije, (Tabela 4.)

Posmatrano po vrstama osiguranja, najveći prenos rizika u reosiguranje je kod osiguranja imovine (08 i 09) i kasko osiguranja (03). Navedeno odgovara karakteristikama posla tih vrsta osiguranja i obimu preuzetih rizika.

Važan faktor stabilnosti poslovanja društva je adekvatan prenos rizika u reosiguranje. Kada je riječ o reosiguranju društva u Federaciji BiH imaju više zaključenih ugovora proporcionalnog reosiguranja u odnosu na neproporcionalno reosiguranje. Kod proporcionalnog osiguranja više je zastupljeno kvotno u odnosu na ekscedentno reosiguranje.

Zastupljenost vrste ugovora o reosiguranju prikazano je u kako slijedi, i nije bilo promjena u odnosu na 2017. godinu:

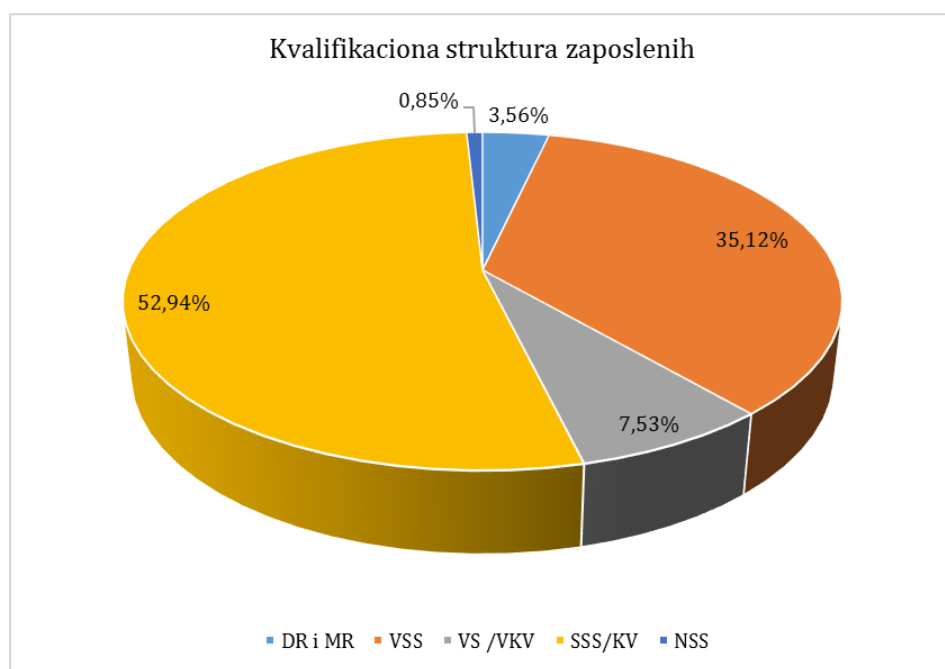
U kvotnom reosiguranju, koje je jednostavniji model reosiguranja, najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti. U ekscedentnom reosiguranju također najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti.

Društva za osiguranje najviše koriste kombinaciju kvotnog i ekscedentnog reosiguranja tzv. kvotno-ekscedentni ugovor. Od neproporcionalnih reosiguranja jedino je zastupljeno XL i to za vrstu osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila.

Društva su u 2018. godini koristila i saosiguranje kao vid zaštite od velikih šteta i to uglavnom kada su veliki osiguranici u pitanju.

7. Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih

U sektoru osiguranja (11 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje) na dan 31.12.2018. godine, broj zaposlenika iznosio je 2.947 (u 2017. godini je iznosio 2.824, a u 2016. godine 2.741 zaposlenika).

8. Tabele

Bilansna struktura na dan 31.12.2018. godine

Tabela 1.

AKTIVA						KM
Opis pozicije	31.12.2017. godine	Učešće	31.12.2018. godine	Učešće	Indeks 18/17	
Nematerijalna imovina	5.797.134	0,45%	8.893.439	0,66%	153,41%	
Materijalna imovina	103.884.743	8,09%	107.538.614	7,99%	103,52%	
Ulaganja	855.633.351	66,61%	891.639.340	66,29%	104,21%	
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	123.688.029	9,63%	123.596.249	9,19%	99,93%	
Odgodena porezna imovina	0	0,00%	62.463	0,00%		
Potraživanja	73.175.221	5,70%	80.327.708	5,97%	109,77%	
Ostala imovina	74.921.846	5,83%	80.376.090	5,98%	107,28%	
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	47.373.526	3,69%	52.724.021	3,92%	111,29%	
UKUPNO	1.284.473.850	100,00%	1.345.157.924	100,00%	104,72%	

PASIVA						KM
Opis pozicije	31.12.2017. godine	Učešće	31.12.2018. godine	Učešće	Indeks 18/17	
Kapital i rezerve	282.473.609	21,99%	277.001.172	20,59%	98,06%	
Tehničke rezerve	935.163.790	72,81%	1.000.092.809	74,35%	106,94%	
Ostale rezerve	3.859.571	0,30%	4.150.719	0,31%	107,54%	
Odgodena porezna obveza	992.156	0,08%	1.392.610	0,10%	140,36%	
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	5.037	0,00%	20.646	0,00%	409,89%	
Financijske obveze	3.786.216	0,29%	2.786.638	0,21%	73,60%	
Ostale obveze	46.954.433	3,66%	46.669.699	3,47%	99,39%	
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg perioda	11.239.038	0,87%	13.043.631	0,97%	116,06%	
UKUPNO	1.284.473.850	100,00%	1.345.157.924	100,00%	104,72%	

Struktura prihoda
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

Tabela 2.

STRUKTURA PRIHODA

iznosi u 000 KM

Opis	NEŽIVOTNO OSIGURANJE					ŽIVOTNO OSIGURANJE					UKUPNO				
	31.12.2017. godine		31.12.2018. godine		Indeks 18/17	31.12.2017. godine		31.12.2018. godine		Indeks 18/17	31.12.2017. godine		31.12.2018. godine		Indeks 18/17
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	
Zarađene premije	320.918	87,7%	333.653	90,7%	104,0%	112.450	84,9%	117.390	85,6%	104,4%	433.369	87,0%	451.042	89,4%	104,1%
Prihodi od ulaganja	23.912	6,5%	12.276	3,3%	51,3%	18.364	13,9%	18.046	13,2%	98,3%	42.276	8,5%	30.322	6,0%	71,7%
Prihodi od provizija i naknada	12.378	3,4%	12.459	3,4%	100,6%	849	0,6%	1.044	0,8%	123,0%	13.228	2,7%	13.503	2,7%	102,1%
Ostali osigurateljno - tehnički prihod, neto od reosiguranja	5.145	1,4%	5.186	1,4%	100,8%	445	0,3%	261	0,2%	58,6%	5.590	1,1%	5.447	1,1%	97,4%
Ostali prihodi	3.551	1,0%	4.105	1,1%	115,6%	320	0,2%	368	0,3%	114,7%	3.871	0,8%	4.473	0,9%	115,5%
UKUPNO	365.905	100,0%	367.679	100,0%	100,5%	132.429	100,0%	137.109	103,5%	103,5%	498.334	100,0%	504.787	100,0%	101,3%

Struktura rashoda
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

Tabela 3.

STRUKTURA RASHODA

iznosi u 000 KM

Opis	NEŽIVOTNO OSIGURANJE					ŽIVOTNO OSIGURANJE					UKUPNO				
	31.12.2017. godine		31.12.2018. godine		Indeks 18/17	31.12.2017. godine		31.12.2018. godine		Indeks 18/17	31.12.2017. godine		31.12.2018. godine		Indeks 18/17
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		Iznos	Učešće	Iznos	Učešće		Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	
Izdaci za osigurane slučajeve, neto	169.241	50,4%	167.759	48,7%	99,1%	54.724	42,9%	58.715	43,6%	107,3%	223.964	48,3%	226.473	47,2%	101,1%
Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosiguranja (+/-)	-189	-0,1%	1.431	0,4%	-757,3%	36.496	28,6%	36.765	27,3%	100,7%	36.307	7,8%	38.196	8,0%	105,2%
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	2.380	0,7%	3.275	0,9%	137,6%	1.710	1,3%	1.552	1,2%	90,7%	4.091	0,9%	4.827	1,0%	118,0%
Troškovi pribave	68.475	20,4%	80.546	23,4%	117,6%	17.517	13,7%	22.546	16,7%	128,7%	85.993	18,6%	103.092	21,5%	119,9%
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	74.487	22,2%	71.587	20,8%	96,1%	15.346	12,0%	13.784	10,2%	89,8%	89.833	19,4%	85.370	17,8%	95,0%
Troškovi ulaganja	2.983	0,9%	1.094	0,3%	36,7%	636	0,5%	359	0,3%	56,4%	3.620	0,8%	1.453	0,3%	40,1%
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	18.192	5,4%	19.038	5,5%	104,6%	1.191	0,9%	1.023	0,8%	85,9%	19.384	4,2%	20.061	4,2%	103,5%
Ostali troškovi, uključujući vrijednost usklađenja	41	0,0%	2	0,0%	3,8%	18	0,0%	49	0,0%	269,8%	59	0,0%	50	0,0%	84,4%
UKUPNO	335.611	100,0%	344.731	100,0%	102,7%	127.638	100,0%	134.792	105,6%	105,6%	463.250	100,0%	479.523	100,0%	103,5%

Udio reosiguranja
za period od 01.01. do 31.12.2018. godine

Tabela 4.

KM

Šifra osiguranja	Vrsta osiguranja	Udio reosiguranja	Učešće
01	Osiguranje od nezgode	1.811.322	4,54%
02	Zdravstveno osiguranje	488.566	1,22%
03	Osiguranje cestovnih vozila	10.426.553	26,12%
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0,00%
05	Osiguranje zračnih letjelica	0	0,00%
06	Osiguranje plovila	0	0,00%
07	Osiguranje robe u prevozu	1.236.503	3,10%
08	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	11.517.570	28,86%
09	Ostala osiguranja imovine	5.384.511	13,49%
10	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	4.663.331	11,68%
11	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	2.793	0,01%
12	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	0	0,00%
13	Ostala osiguranja od odgovornosti	3.790.413	9,50%
14	Osiguranje kredita	40.580	0,10%
15	Osiguranje jemstava	44.643	0,11%
16	Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	329.091	0,82%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0,00%
18	Osiguranje pomoći	174.536	0,44%
Neživotno osiguranje		39.910.412	100,00%
19.01-04	Životno osiguranje	2.849.607	75,55%
19.05-09	Životno osiguranje - ugovaratelj snosi rizik ulaganja	0	0,00%
19.20-29	Rente	0	0,00%
19.30-39	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	921.988	24,45%
19.99	Ostala životna osiguranja	0	0,00%
Životno osiguranje		3.771.595	100,00%
UKUPNO		43.682.007	